

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/58/2024
Identifikačné číslo spisu:	5318010141
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5318010141.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku v trestnej veci obvineného D. U. pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 18. decembra 2024 o dovolaní obvineného D. U. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 14. septembra 2023, sp. zn. 3To/43/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného D. U. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Čadca (ďalej len „súd I. stupňa“) zo 7. februára 2023, sp. zn. 2T/45/2018, bol obvinený D. U. (ďalej len „obvinený“) uznaný za vinného zo spáchania zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistený deň v období od mesiaca november 2016 do mesiaca december 2016 odcudzil z veľkej čašníckej peňaženky, uschovanej v spálni rodinného domu vo T. nad X., T. X. XXXX, okres A., majiteľke J. H. finančnú hotovosť vo výške 27.000 Eur, čím jej spôsobil škodu v sume 27.000 Eur.

Za to mu bol uložený podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 3 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, výkon ktorého mu súd I. stupňa podľa § 51 ods. 1, ods. 2, § 49 ods. 1 Trestného zákona podmienene odložil a určil skúšobnú dobu s probačným dohľadom na dobu 2 roky. Zároveň mu podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. d) Trestného zákona uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu a podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku ho zaviazal nahradiť poškodenej J. H. škodu vo výške 27.000 Eur.

Na základe odvolania podaného obvineným, Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 14. septembra 2023, sp. zn. 3To/43/2023, postupom podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že vydaniu uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorému obvinený podal

dovolanie, predchádzalo uznesenie odvolacieho súdu z 15. marca 2022, sp. zn. 1To/66/2021, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu I. stupňa zo 17. mája 2021, sp. zn. 2T/45/2018, ktorým bol obvinený spod obžaloby oslobodený.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu zo 14. septembra 2023, sp. zn. 3To/43/2023, podal obvinený prostredníctvom splnomocnenej obhajkyne JUDr. Evy Sihelníkovej, PhD., advokátky v Bratislave, dovolanie z dôvodu, že došlo k podstatnému porušeniu práva obvineného na obhajobu. Hoci obhajkyňa v písomných dôvodoch uviedla dôvod dovolania len slovne, nepriradila ho pod dovolací dôvod uvedený v § 371 Trestného poriadku, ako to vyžaduje ustanovenie § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd sám, podľa obsahu dovolania, postupujúc v prospech obvineného, podriadil namietané skutočnosti pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu obvineného), keďže obvinený to takto sám deklaroval na strane 2 podaného dovolania a Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) je ako súd dovolací viazaný dôvodmi dovolania (§ 385 ods. 1 Trestného poriadku). Na strane 9 dovolania potom cituje ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku, na základe čoho dovolací súd uzatvára, že dovolanie obvinený podal z dôvodov dovolania uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku.

Podstatou dovolacích námietok je konštatovanie obvineného, že odvolací súd si uznesením z 15. marca 2022, sp. zn. 1To/66/2021, fakticky vynútil uznanie viny obvineného, hoci na to nemal právny základ, čo je v priamom rozpore s ustanovením § 322 ods. 4 písm. a) Trestného poriadku, podľa ktorého odvolací súd sám nemôže uznať obžalovaného za vinného zo skutku, pre ktorý bol rozsudkom súdu I. stupňa oslobodený. Podľa obvineného o jeho vine fakticky rozhodol odvolací súd. Namietal, že k vydaniu odsudzujúceho rozsudku došlo bez zmeny v dôkaznej situácii, bez vytykania procesných pochybení, či iných pochybení zo strany súdu I. stupňa, a bez udelenia pokynov na doplnenie dokazovania zo strany odvolacieho súdu.

V písomných dôvodoch podaného dovolania obvinený, prostredníctvom splnomocnenej obhajkyne, na strane 3 - 5 analyzuje oslobodzujúci rozsudok súdu I. stupňa zo 17. mája 2021, sp. zn. 2T/45/2018, z pohľadu vykonaného dokazovania, jeho hodnotenia súdom a úvah, ktoré súd viedli k jeho oslobodeniu spod obžaloby. Následne na strane 6 dovolania obvinený analyzuje zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu z 15. marca 2022, sp. zn. 1To/66/2021, so záverom, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí nevytkol súdu I. stupňa žiadne konkrétne pochybenia pri hodnotení dôkazov, sám vyhodnotil podstatný dôkaz, ktorým je výpoveď poškodenej, konal tak bez toho, aby tento dôkaz sám vykonal, a ignoroval dôkazy, na ktoré poukazoval súd I. stupňa a ktoré ho viedli k oslobodeniu obvineného spod obžaloby.

V ďalšej časti dovolania obvinený na strane 6 - 8 analyzuje odsudzujúci rozsudok súdu I. stupňa a poukazuje pri tom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Tempel proti Českej republike a z neho vyplývajúce závery, ako aj na citácie z Trestného poriadku. V ďalšej časti dovolania na strane 9 - 11 obvinený cituje ustanovenia Trestného poriadku vzťahujúce sa k inštitútu dovolania, články Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), odkazuje na rozhodnutia odvolacieho súdu pod sp. zn. 6Tdo/32/2015 a 2Tdo/2/2018.

Po opätovnej citácii rozhodnutí súdu I. stupňa a odsudzujúceho, teda druhého v poradí a dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, najmä vo vzťahu k hodnovernosti výpovede poškodenej, obvinený svoje dovolacie námietky sumarizuje takto:

V zrušujúcom uznesení odvolacieho súd nariadil súdu I. stupňa, aby inak vyhodnotil výpoveď poškodenej, pričom mu nevyčítal konkrétne pochybenia pri hodnotení dôkazu, ani neoznačil žiadne iné pochybenia, súdu I. stupňa nariadil, aby poškodenej uveril, nezohľadnil argumentáciu súdu I. stupňa, sám nevykonal výsluch poškodenej, ale jej výpoveď hodnotil napriek tomu odlišne ako súd I. stupňa. Obvinený v podanom dovolaní zdôraznil, že túto argumentáciu neuviedol v rámci spochybňovania zisteného skutkového stavu, lebo si je vedomý viazanosti odvolacieho súdu zisteným skutkovým stavom, len chce poukázať na to, že rozhodnutie súdu I. stupňa bolo vynútené nezákonným zrušujúcim

uznesením odvolacieho súdu, čo je v rozpore s názorom ESLP.

S poukazom na všetky argumenty uvedené v písomne podanom dovolaní obvinený navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu zo 14. septembra 2023, sp. zn. 3To/43/2023, zrušil aj rozsudok súdu I. stupňa zo 7. februára 2023, sp. zn. 2T/45/2018 v celom rozsahu, ako aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na zrušené rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal súdu I. stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Čadca (ďalej len „prokurátor“) a to písomným podaním z 8. marca 2024. Konštatoval, že ani jeden z namietaných dovolacích dôvodov naplnený nebol a preto navrhol dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním obvineného a vyjadrením prokurátora predložený dovolaciemu súdu na rozhodnutie 13. septembra 2024.

Dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), po využití zákonného práva podať riadny opravný prostriedok o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), a spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku. Po vykonaní takto vymedzeného formálneho prieskumu podaného dovolania obvineného však dovolací súd zistil, že je potrebné ho odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Dovolací súd primárne poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov sú preto striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Dovolanie je ako mimoriadny opravný prostriedok v rámci trestného konania spôsobilé privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

Čo sa týka konkrétnych námietok uvedených v odôvodnení dovolania, obvinený uplatnil najmä námietky smerujúce proti uzneseniu odvolacieho súdu z 15. marca 2022, sp. zn. 1To/66/2021, ktorým tento pôvodne zrušil oslobodzujúci rozsudok súdu I. stupňa zo 17. mája 2021, sp. zn. 2T/45/2018 a trestnú vec vrátil súdu I. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmieňacom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmieňacom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,

f) uznesenie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania,
g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení je nepochybné, že dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu I. stupňa a vec mu vrátil (uzneseniu odvolacieho súdu z 15. marca 2022, sp. zn. 1To/66/2021) nie je prípustné. Náietkami obvineného v tomto smere sa preto dovolací súd nezaoberal.

Ohľadom uplatnených dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku uvádza dovolací súd nasledovné:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

K predmetnému dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdov na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 dohovoru, ako aj čl. 50 ods. 3 ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dikcie citovaného ustanovenia je zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť tento dovolací dôvod. Zásadným porušením práva na obhajobu dochádza najmä v konaní, v ktorom obvinený nemal obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby (R 116/2014). Prípadné porušenie musí mať vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, podstatný vplyv na výsledok konania, teda na rozhodnutie vo veci samej. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom. Dovolací súd nad rámec uvádza, že obvinený mal počas celého trestného konania (vrátane prípravného konania) obhajcu, ktorého si sám zvolil.

Obvinený vo svojom dovolaní namietal hodnotenie výpovede poškodenej s ohľadom na to, ako ju hodnotil súd I. stupňa vo svojom oslobodzujúcom rozhodnutí. Dovolací súd upriamuje pozornosť na tú skutočnosť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces nezahŕňa ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv obvineného nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže naplňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Dovolací súd na základe vyššie uvedených úvah dospel k záveru, že k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nedošlo.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatniť v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so

zákonom musí byť z obsahu spisu zrejmá, a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku iba vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukáže takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, nemožno hovoriť o naplnení tohto dovolacieho dôvodu, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (rozsudok EŠLP z 2. februára 2010, č. 36110/03 vo veci Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok EŠLP z 26. januára 2010, č. 25585/02 vo veci Emen proti Turecku a R 24/2020).

Obvinený v dovolaní v podstate iba analyzoval rozsudok súdu I. stupňa zo 17. mája 2021, sp. zn. 2T/45/2018, ktorým bol pôvodne oslobodený spod obžaloby a to z pohľadu vykonaného dokazovania, jeho hodnotenia súdom a úvah, ktoré súd pôvodne viedli k jeho oslobodeniu, pričom sa v tomto smere zameral najmä na hodnotenie výpovede poškodenej, k čomu sa už dovolací súd vyjadril vyššie. Obvinený však neuviedol žiadnu námietku ohľadom toho, že by bolo rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Dovolací súd preto konštatuje, že ani k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku v konaní nedošlo.

Riadiac sa vyššie uvedenými právnymi úvahami dospel dovolací súd k záveru, že námietky obvineného, ktoré v dovolaní uviedol, nenapĺňajú žiadny z dovolacích dôvodov, pod ktoré ich dovolací súd sám subsumoval, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.